

ภาวะติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปากเป็นโรคทางช่องปากที่พบได้บ่อยในผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี

วัตถุประสงค์ของการวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสอนเกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปากของผู้ติดเชื้อเอชไอวีจากการวัดความรู้ในการดูแลเชื้อรา ระดับความเจ็บปวดในช่องปาก และการหายของแผล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจาก 4 โรงพยาบาลในเขตจังหวัดเชียงใหม่ คือ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และญาติของผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 30 คู่ ใน 4 โรงพยาบาลในเขตจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลการติดเชื้อราแคนดิดา ทั้งผู้ติดเชื้อและญาติของผู้ติดเชื้อราจากผู้วิจัย ซึ่งกลุ่มควบคุมจะได้รับการดูแลเป็นปกติ ส่วนโดยใช้แผ่นภาพพลิกเกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปากและอุปกรณ์ช่วยสอน ความรู้เกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราในช่องปากโดยวัดจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราในช่องปาก ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.85 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความรู้เท่ากับ 0.80 แผลในช่องปากและการหายของแผล วัดจากระดับคะแนนความเจ็บปวดระดับ 0-10 แบบบันทึกการหายของแผล ตามลำดับ

ข้อมูลนำมาทดสอบทางสถิติโดยใช้สถิติ T-test ผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า หลังการเข้าโปรแกรมการสอนเกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราในช่องปาก คะแนนเฉลี่ยความรู้ในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการดูแลภาวะติดเชื้อราในช่องปากในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มญาติของผู้ติดเชื้อเอชไอวี หลังการเข้าโปรแกรมการสอนเกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราในช่องปาก 10 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยของระดับความเจ็บปวดในกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การหายของแผลในกลุ่มทดลองสูงมากกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่มีความแตกต่างกันของน้ำหนักตัวหลังการได้รับโปรแกรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนโปรแกรมสามารถเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ การเพิ่มพูนความรู้ในการดูแลภาวะติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปากของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

คำสำคัญ: ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ภาวะการติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปาก โปรแกรมการสอนเกี่ยวกับการดูแลภาวะติดเชื้อราแคนดิดาในช่องปาก

Oral candidiasis is a frequent oral manifestation among persons with HIV.

The purpose of this quasi – experimental study was to examine the effect of oral candidiasis teaching program on knowledge, pain in oral cavity, and wound healing among persons with HIV and their family members. Subjects were purposively selected from four hospitals in Chiang Mai. There were 30 dyads (persons with HIV and their family member) in each experimental and control group. Subjects in experimental group were taught by the researchers, while subjects in control group received only routine care. Information on how to care for oral candidiasis infection was given to each dyad, using flip chart as teaching aids. Knowledge of care for oral candidiasis infection was measured by the knowledge scale, with the content validity index of 0.85 and KR-20 of 0.80 .Pain in oral cavity and wound healing were measured by the numeric pain intensity scale and the wound healing form, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and t-test. The results indicated that after teaching sessions persons with HIV in experimental group had higher knowledge scores than those in control group ($p<0.05$). However, knowledge scores of family member in the two group were not different. At week 10 after started program, persons with HIV in experimental group had less pain in oral cavity than those in control group ($p<0.05$).The wound healing in experimental group also seemed to be better than in control group. There was not difference of body weight in control group and experimental group during the post program. This study showed that teaching program can be an effective way to enhance knowledge of care for oral candidiasis infection among persons with HIV. .